

Harminc éves a Kass Galéria

2015 júliusában volt harminc éve, hogy Szegeden – azokban az időkben meglehetősen szokatlan módon – megnyílt a Kass Galéria, hála dr. Trogmayer Ottó, a Móra Ferenc Múzeum akkori igazgatója, és Papp Gyula, Szeged város tanácselnöke együttműködésének.

Kass János a városnak adományozott egy grafikai gyűjteményt, ez alkotta a galéria alapját. A galériát a művész jó barátja, a kiváló költő, Juhász Ferenc nyitotta meg¹.

Ebben az évben a Móra Ferenc Múzeum ünnepi kiadvánnyal készül az évfordulóra. Abban a könyvben majd a kiállító művészek nézőpontjából is megismerkedhetünk a Kass Galériával. Úgy gondolom azonban, a galériát a legjobban maga Kass János tudja bemutatni, aki részletesen beszélt erről egy interjúban.

Kass János halála óta bizonyos változások következtek be az általa leírt helyzethez képest, de a galéria él, működik és ez nagy öröm mindnyájunk számára.

Kass János a Kass Galériáról*

– 1986-ban Szegeden, a Vár utca 7. szám alatt nyílt meg a nevedet viselő galéria. A bejárat néhány lépésnyire van a város főterétől. Könnyen odatalál az is, aki nem keresi. Megnyitását a szegedi újságok mellett országos lapok is köszöntötték. Hogyan született meg ez a különös hangulatú intézmény?

– Közel négy évtizedes tevékenység után egyre többet foglalkoztatott munkáim utóélete. Szerettem volna, ha életművem együtt maradhatna. Kerestem a helyet, az öblöt, a kikötőt, ahol horgonyt vehetek. Ilyen megfontolásból ajánlottam fel szülővárosomnak, Szegednek munkásságom legjobbnak tartott darabjait.

A város elfogadta, barátaim pedig azt gondolták, hogy ezeket a lapokat, plasztikákat nem a raktárban kell őrizni. Dr. Trogmayer Ottónak, a kiváló régésznek, a Móra Ferenc Múzeum akkori igazgatójának az ötletére alakították ki a ma látható, L alakú bemutató termet, amely korábban a Somogyi Könyvtár gyermekrészlege volt.

A Kass Galéria ma a városé, szakszerű üzemeltetéséről a Móra Ferenc Múzeum gondoskodik, immár 21. éve.

– Az egyik részében állandó kiállításon Kass-alkotások láthatók, a másokban időszakos kiállításokon ifjabb és kevésbé ifjabb kollégáid munkáit ismerheti meg a közönség. Általában te is köszöntött mondasz a megnyitókön. A művészeket is te választod ki?

– Nem, nemcsak én. Mások javaslatait is szívesen fogadjuk. A köszöntőket sem mindig én mondom. Egykori kiváló tanítványaim kiállításait azonban mindig nagy örömmel méltatom és rendezem.

¹ Ld. Juhász Ferenc: *Halálraítéltek* (A Kass Galéria megnyitó beszéde), In *Kass János – Ötven év képen és írásban*, Szeged Megyei Jogú Város Közgyűlése, Szeged, 1997, 46–51.

* Ld. *Csak munkával tudjuk létünket igazolni...* (Gál József interjúja Kass Jánossal), In *Életünk* 2007/4. 7–23., a beszélgetésből alább idézett rész a folyóirat 18–19. oldalain olvasható.

– Hány kollégádat láthatta a közönség?

– Pontos számot nem tudok mondani, évente általában 4-5 képzőművészt tudunk vendégül látni. A helyiség nem nagy alapterületű, ezért inkább csak festők, grafikusok, fotósok, karikatúristák alkotásait tudom méltó módon elhelyezni.

– A kiállítás-laudációk általában írásban is megjelennek. Ezeknek az 50-60 soros mini-esszéknek – amelyek találó jellemzései egy-egy művészi teljesítménynek – elsősorban az Alföld és a Tiszatáj ad fórumot. Fontosnak tartod, hogy művészi lelkiismereted szerint szavakkal is felhív a figyelmet ezekre a teljesítményekre?

– Hát persze! Sok kiváló képességű fiatal és kevésbé fiatal kortárs él közöttünk, akiknek nincs elég publikációs lehetősége, alkatuknál fogva alkalmatlanok a könyöklésre, a hangoskodásra, következésképpen nincsenek a horizonton, bár nekik is ott lenne a helyük.

Kass János – Jean-Paul Sartre: Barjona

SZÁMUNK ILLUSZTRÁCIÓIRÓL

Kass János 2008-ban az Új Ember kiadó felkérésére tusrajzokat készített Jean-Paul Sartre *Barjona* című darabjához. A rajzokat – sohasem szűnt a kísérletező kedve - ceruzára erősített fogpiszkálóval rajzolta, toll helyett. Sajnos, a könyv kiadása megghiúsult, de ez lett Kass János utolsó nagyobb rajzsorozata.

*

1940-ben Jean-Paul Sartre német hadifogolytáborba került. Karácsony közeledtével egy jezsuita szerzetes biztatására a meggyőződéses ateista Sartre, a társai iránti szolidaritásból elvállalta, hogy ír az alkalomra valami előadandót.

Ez lett a *Bartona, avagy a fájdalom és a remény játéka*.

A dráma egy Betlehem környéki kis falu szegény lakóit mutatja be, akik Róma igája alatt éheznek. A vezetőjük, Barjona kétségbeesésében nem tudja, hogyan segítsen rajtuk. Arról próbálja meggyőzni a falu lakóit, hogy ne hozzanak többé gyermekeket a világra, és így tiltakozzanak Róma elnyomása és Isten hallgatása ellen.

Egy csillagot követve megjelennek a Háromkirályok. Barjona vén bolondoknak tartja őket, és megmutatja nekik népe nyomorúságát. A falusiak nem hallgatnak azonban vezetőjükre, hanem elindulnak a Háromkirályokkal Betlehembe, az újszülött Király keresésére. A haraggal eltelt Barjona meg akarja őket előzni, hogy megölje a gyermeket. Későn érkezik a jászolhoz, térdre esik, feldúlja az, amit lát: mindenki imádja a megszületett Megváltót.

A szerző nem vont le tanulságot a történetből, de a táborban elvállalta Boldizsárnak, a Háromkirályok egyikének a szerepét...

Bánki Vera